

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๖

โลกต้องมีศาสนา

ผู้ใหญ่ฆราวาสไปไหนชุมนุมเย็น อบอุ่น ของง่ายเมื่อไรธรรม อยู่กับผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่
เท่าไรยิ่งข่มยิ่งเย็นยิ่งน่าเกรงขาม เคารพ มันเป็นอย่างนั้นนะเป็นอยู่ในจิต คิดดูซิอย่าง
หลวงปู่มั่น พระเถรนี่กลัวจนตัวสั่น แต่โล่หนีไม่ยอมหนี สำคัญตรงนี้นะ เรื่องโล่หนีอย่า
มาพูดว่าอย่างนั้นเลย กลัวก็กลัว หลบนั้นหลบนี้อยู่นั้นแหละ นั่นละธรรมเป็นอย่างนั้น
กลัวธรรมกลัวด้วยความขี้มขี้มแจ่มใส กลัวด้วยความเบิกบาน กลัวแบบธรรม ถ้ากลัว
แบบโลก ไม่ได้ หาหลบหาซ่อน หลบไม่ทันคอขาด นั่นกิเลสกับธรรมต่างกันนะ ธรรมยิ่ง
กลัวเท่าไรมันซึ่งนะ ทั้งกลัวทั้งเคารพอยู่ด้วยกัน นี่ท่านเรียกว่าธรรม ส่วนมากดูจะไม่ค่อย
ได้ยินกัน

ไม่ใช่ที่เราพูดโอ้พูดอวดนะ เราจะเริ่มได้ยินเกี่ยวกับเรื่องธรรมเรื่องกิเลสชัดเจน
ขึ้น ๆ ในระยะที่เราพาพี่น้องทั้งหลายช่วยชาติบ้านเมือง เพราะเรื่องโลกเรื่องธรรมนี้ไป
ด้วยกัน จึงได้ค่อยเปิดธรรมออกเรื่อย ๆ เปิดออกเรื่อย ๆ ธรรมดาคำว่าธรรมใครก็ไม่
ค่อยเข้าใจ ว่ากิเลสใครก็ไม่เข้าใจกันนะ ส่วนมากต่อมากไม่เข้าใจ แม้แต่เราเรียนธรรม
แท้ ๆ ถ้าพูดตามหลักความจริงแล้ว ไม่เข้าใจกันนัก เข้าใจพอลูบ ๆ คลำ ๆ เป็นอย่าง
นั้นนะ โน่น ให้เป็นภาคปฏิบัติ นั่นละที่มันชัดเจน พระพุทธเจ้าตรัสรู้บึงขึ้นมานี้ภาค
ปฏิบัติ เป็นศาสดาขึ้นมาจากภาคปฏิบัติจิตตภาวนา ทรงเจริญอานาปานสติ นี้เรียกว่า
ภาคปฏิบัติล้วน ๆ ร้อยเปอร์เซ็นต์

ตรัสรู้ขึ้นมาในคืนวันนั้นด้วยภาคปฏิบัติในเบื้องต้น อานาปานสติเป็นอารมณ์ นี่
ภาคปฏิบัติ ที่นี้ว่ารู้เรื่องโลกเรื่องธรรมเรื่องกิเลส จะรู้ขึ้นมาในจุดเดียวกันคือใจ ใจเป็นที่
เกิดเป็นที่อยู่ของกิเลสและธรรม ไม่มีที่อื่นใดเป็นที่เกิดเป็นที่อยู่ของกิเลสและธรรม และ
ไม่มีที่อื่นใดที่จะเกิดความสุขความทุกข์เพราะกิเลสและธรรมนี้ จะนอกไปจากจิตใจอย่าง
เดียว อย่างอื่นไม่มี ที่นี้เรามองกิเลสก็มองกว้าง ๆ ไปนั่น มองธรรมก็มองกว้าง ๆ คือ
กิเลสมันฉายสิ่งหลอกลวง หรือฉายหนังตะลุงหลอกลวงเรา ให้เป็นบ้ากับมันไป คีบคลาน
ไป มันออกจากนี้ เหมือนเราดูหนัง เรามองเห็นแต่ภาพ มันออกจากอันนี้ฉายไปติดโน้น
เขาเรียกว่าอะไรนี่ (ฟิล์มครับ) เออ นี่ละให้กำหนดอย่างนี้ก็แล้วกัน

เรื่องกิเลสฉายออกไปหลอกโลกหลอกสงสารให้ติดให้ตั้งกระวนกระวาย ด้วยความหิวโหยโรรยแรงไม่มีวันอิ่มพอ จากกิเลสมันผลักดันออกไป ออกจากฟิล์ม อันหนึ่งอยู่ข้างหลังฟิล์มคือตัวกิเลส ดันออกมานี้เป็นภาพพจน์ออกไป ๆ คือเจ้าของนั้นละวาดภาพโน้มน้าวภาพนี้ไป คือกิเลสนั้นละผลักดันให้วาดออกไป นี่เรียกว่าอารมณ์ของกิเลส กิเลสนี้เกิดที่ใจ หน้าที่ของมัจฉานการของมัน มันผลักดันออกไปให้เป็นความหลอกลวงโลกตลอดไปเลย

กิเลสจะไม่มีความจริงออกมาประกาศเหมือนธรรม ธรรมก็เหมือนกันอีก ไม่มี ความจอมปลอมที่จะประกาศโลกหลอกลวงโลกเหมือนกิเลส ต้องเป็นธรรมล้วน ๆ ตรงไปตรงมาตลอด เพราะฉะนั้น ทั้งสองฝั่งนี้จึงเป็นข้าศึกกัน ฝั่งนี้สกปรกคือฝั่งกิเลส ฝั่งนี้คือฝั่งสะอาด น้ำที่สะอาดชะล้างกันเรื่อย ไม่ชะล้างไม่ได้ โลกจึงต้องมีศาสนา ให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ว่า นี่เปิดออกมาจากหัวใจให้เห็นให้รู้นี่นะ เราไม่ได้ไปหาจากไหนเราปฏิบัติแทบเป็นแทบตายตั้งที่ว่า ถึงขั้นจะสลบไสลก็มี บางครั้งพัดกันกับกิเลส มันไม่ได้เป็นอารมณ์นะ อย่าว่าแต่สลบไสล เอ้า ตายก็ตายนุ่นนะ ฟุ้งขนาดนั้น นี่ละปฏิบัติ นี่คือต้นเหตุ...ปฏิบัติ ผลได้ขึ้นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งเป็นที่พอใจ

ที่นี้ไม่ว่ากิเลสไม่ว่าธรรม ดูอันนี้ที่นี้จำไปหมดเลย นี่ละพระพุทธรเจ้าดู เราตัวเท่าหนูก็ดูเรื่องของเรา มันก็แสดงฤทธิ์เต็มตัวหนูเหมือนกันเข้าใจไหม องค์ศาสดาซึ่งเป็น พญาราชสีห์ของโลกด้วยแล้วเป็นยังงี้ ฟังซิ ภูมิของศาสดากว้างลึกซึ่งขนาดไหน นั่น ท่านกว้างขนาดนั้น เราตัวเท่าหนูมันก็เป็นพยานกันได้ เล็กน้อยก็ตามมันก็จริงด้วยกัน ไบ ๕ ก็จริง ไบ ๑๐๐ ก็จริง ไบ ๑,๐๐๐ ก็จริงเหมือนกันตามขนาดของตน ๆ จำนวนเท่าไร ๆ นี่ธรรมะที่ออกมาจากภูมิของสาวกกับภูมิของพระพุทธรเจ้านี้ต่างกันมาก แต่ก็เหมือนไบ ๑๐๐ ไบ ๑๐ ไบ ๕ เข้าใจไหม มันจริงด้วยกันนั่นแหละ จับอันไหนออกมาจริงหมด เป็นอย่างนั้นแหละ

ที่สอนพี่น้องทั้งหลายนี้ เราไม่ได้สอนด้วยความไปลู่บ ๆ คล่า ๆ ยังบอกแล้ว แล้ว ยิ่งจวนจะตายแล้วยิ่งประกาศออกมา ให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบความอัศจรรย์เลิศเลอคืออะไร คือศาสนธรรมของพระพุทธรเจ้า และพระพุทธรเจ้า พระพุทธรเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาจำสอนโลก ที่นี้ก็วาดออกไปซิ เป็นแบบแปลนแผนผังออกไปสอนวิธีนั้นวิธีนี้ นี่แบบแปลน แผนผัง ให้ปฏิบัติอย่างนี้ ๆ ก็รู้เห็นอย่างนั้น ๆ ไปตาม เหมือนเขาปลูกบ้านปลูกเรือนตามแปลนนั้นแหละ ขนาดไหน ๆ มันก็มีอยู่ในนั้นหมดแปลน อันนี้เรื่องแปลนของพระพุทธรศาสนามีหมด อยู่ในนั้นหมด

เวลาปฏิบัติลงไปมีความสามารถมากขึ้น จะคว้าเอาแปลนไหนได้ติดมือมาเลย นอกจากไม่ปฏิบัติ ก็เหมือนกับแปลนบ้านแปลนเรือนเต็มห้อง ก็ไม่เกิดเป็นตึกรามบ้านช่องอะไรขึ้นมา แม้เท่ากำป็นก็ไม่เกิด มีแต่แปลนในห้องในหับ อันนี้ธรรมในพระไตรปิฎกก็มีแต่ชื่อของธรรม ธรรมแท้ยังไม่มี นั่นเป็นชื่อของธรรม ไม่ว่าจะบาป บุญ นรก สวรรค์ นรก อเวจีอะไรอยู่ในนั้นหมด ท่านบอกไว้อย่างถูกต้อง ถอดออกจากพระทัยของพระพุทธเจ้าไปเป็นนั่น ทีนี้ผู้ปฏิบัติต้องนำแปลนนั้นออกมาปฏิบัติ เหมือนเขาเอาแปลนออกมาปลุกบ้านปลุกเรือน เราปฏิบัติยังงี้เต็มความสามารถของเรา เป็นขั้นภูมิก็ปรากฏขึ้นมา ๆ เรื่อย ๆ ๆ เรื่อยไปตามแปลนไม่มีผิด ท่านจึงเรียกว่า สวากขาตธรรม คือตรัสไว้ชอบแล้วทุกอย่าง เหมือนแปลนที่เขาทำ แปลนของคนมีกิเลส แต่เขาก็แม่นยำตามฐานะของเขาที่มีกิเลส เช่นเดียวกับพระพุทธเจ้าทรงแม่นยำกับแปลนแห่งศาสนธรรมของพระองค์เอง นี่ละแม่นยำมาอย่างนี้ตลอด

เพราะฉะนั้นใครปฏิบัติตามธรรมจึงไม่ผิดหวังว่จั้นเลย เราอย่าให้กิเลสมันหลอกตลอดเวลา เรามองไปสลดสังเวชพูดจริง ๆ ตัวเท่าหมูมันอดไม่ได้นะ ถ้าจะว่ามันผลึกมันตัน มันไม่ผลึก ดูก็ดูไปอย่างนั้นละ คือธรรมดูไม่ได้เหมือนกิเลสดู กิเลสดูเป็นทั้งความเพลิดเพลิด ความเศร้าโศกเสียใจเพราะสิ่งมาสัมผัส ๆ ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย สัมผัสเข้ามาจะมีความเสียใจดีใจไปด้วยกันนั้นละ แต่ธรรมนี้วางไว้ตามเป็นจริงทุกอย่าง ด้รู้ซ้าก็รู้ อะไรก็รู้ท่านไม่หนัก ธรรมดูโลกท่านไม่หนักนะ โลกดูโลก โลกดูธรรมหนักนะเป็นอย่างนั้นนะ แม้แต่ดูธรรมเป็นของเบา โลกก็หนักเพราะกิเลสพาให้หนัก ถ้าธรรมดูโลกแล้วไม่มีหนัก ถึงโลกจะหนักขนาดไหนธรรมก็ไม่หนัก พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่านไม่ได้หนักกับอะไร ท่านไม่แบกไม่หามหากู้ ใครจะรู้ยิ่งกว่าท่าน ท่านรู้อย่างแบบผู้สิ้น ไม่หิบบไม่ยี่นไม่แบกไม่หามภาระทั้งหลาย ที่ได้เห็นได้ยินได้ฟัง

นี่เราเกิดมาพบพุทธศาสนาแล้วอย่าปล่อยนะ ศาสนาเอกในสามแดนโลกธาตุนี้คือพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ เหมือนกันหมดเลย สอนแบบเดียวกัน รู้แบบเดียวกัน เรียกว่าน้ำที่สะอาดสุดยอด ชะล้างสิ่งสกปรกคือกิเลสเหมือนกันหมด ด้วยเหตุนี้ศาสนากับกิเลสจึงต้องเป็นคู่เคียงกัน ถ้ามีแต่กิเลสล้วน ๆ โลกนี้ไม่มีความหมายเลย ต้องมีธรรมเป็นเครื่องชะล้างกัน จึงจะมีความหมายเป็นสัตว์เป็นบุคคล มีดีมีชั่วและสูงต่ำ แล้วผ่านพ้นไปได้เพราะอำนาจของธรรม ถ้าไม่ใช่ธรรมแล้วอย่าหวังนะความหวังเฉย ๆ ไม่ทำไม่เกิดประโยชน์อะไร ต้องทำด้วย นี้ก็ได้พูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง ก็ยิ่งจวนวันจวนเวลาเข้ามา ๆ เรื่องตายเราก็พูด มันตายด้วยกันทุกคนละ ผู้ตายก่อน

ตายหลัง มันแน่แล้วคือคนแก่นั่นละ มันแน่อยู่แล้ว ไม่เป็นโรคเป็นภัยอะไรก็เหี่ยวแห้งไปเอง ถึงกาลมันแล้วนะตาย

เหมือนลิงตัวหนึ่งมาอยู่นี้ได้ ๒๐ กว่าปี พระเลี้ยงไว้ในนี้แหละ แต่ไม่ให้นำมาทะเลือเอาอาหารให้ตามร้านอาหารของกระจ๋อนกระแต พวกกล้วยพวกอาหารประเภทต่าง ๆ เขาก็มากินตามนั้น สุดท้ายก็ตาบอด หูหนวกตกหลุม มันดลบันดาลพระไปเจอก็เลยจับมาใส่กรงเลี้ยงไว้ ฟังตายเมื่อวันที่ ๒๑ เดือนมกรานี้ พระป้อนอาหารตลอดนะ เลยเป็นสัตว์เลี้ยงไปเลย ทั้ง ๆ ที่แต่ก่อนเขากลัวพระมาก เมื่อหูหนวกตาบอดใช้ไม่ได้ พระก็เอาอาหารป้อนให้ ๆ ที่นี้กับพระก็เลยเป็นอันเดียวกันเลย นี่ตายแล้ว นี่เห็นไหมเขาตาย ถึงเวลาแล้วเขาก็ตายอย่างนั้นแหละ อาหารปรนปรือเต็มอยู่ในร้าน อยู่ในกรงเขาก็ไม่สนใจเวลาตายไปเลย

นี่เราก็เหมือนกันอย่าไปสนใจกับสิ่งใดนะ ไม่บอกว่ายาก็ตาม มันไม่สนใจอยู่แล้ว มันมีแต่ตายทำเดี๋ยวจึงเคลื่อนไว้อย่างนี้ คนนี้ก็มาสืบทอดกันไปก็ว่าเป็นของเรา ๆ หิงหวงเป็นบ้ากันไปทั่วโลกดินแดนเป็นสายยาวเหยียด นี่สายหิงหวงของสัตว์โลกต่อสมบัติต่าง ๆ มันเป็นอย่างนี้ตลอดไป เมื่อไม่มีธรรมแล้วตายแล้วก็จม ๆ ๆ ถ้าผู้ไม่มีโทษหนักนักก็มาเป็นเปรตเป็นผีเป็นสัตว์ประเภทต่าง ๆ ฝ้าสมบัติก็มี มีในตำรา

นี่ละใครเอาไปไม่ได้สิ่งเหล่านี้ ให้รีบเอาไปเสีย สิ่งที่เขาที่สุดคือธรรม คือบุญคือกุศล ถ้าอยู่ในใจนี้แล้วเราคนเดียวมันละ สมบัติเงินทองข้าวของมีมากมีน้อย เวลาไม่มีธรรมในใจจิตจะเกาะติดอยู่ตลอด อยู่กับนี่อันนั้นเป็นสรวง เป็นที่พึ่งที่อาศัยรอบตัว ใครมีมากเท่าไร ๆ ก็ยังเป็นความภูมิใจ คือจิตนี้มันไปอยู่กับอันนั้น ไม่ได้อยู่กับตัวเองคือไม่มีธรรมเป็นเครื่องอยู่ จิตกับธรรมเป็นอันเดียวกันอยู่ด้วยกัน ที่นี้เวลาเรามาสั่งสมคุณงามความดี เรื่องภายนอกที่มันเคยเกาะยึดติดแน่นนั้น มันจะจางเข้ามา เกาะทางนี้แน่นเข้า ๆ เกาะอันนี้แน่นเข้า ได้อันนี้มากเท่าไรปล่อย ๆ ๆ นั้นเห็นชัด ๆ ในหัวใจนี้ละ

ที่นี้ได้เต็มเหนี่ยวแล้วปล่อยหมดโลกธาตุ นั้นเป็นยังไง นี่ละสมบัติของโลกปล่อยโดยสิ้นเชิง สมบัติของธรรมกับหัวใจอยู่ด้วยกันอบอุ่นตลอด ไม่ได้คิดว่าจะจนจะมีที่ไหนเลย อบอุ่นตลอด นี่ท่านเรียกว่าสมบัติภายในคือคุณงามความดี ให้เชื่อพระพุทธเจ้า ถ้าอยากเป็นอย่างนี้นะ อยากรอบอุ่นภายใน ข้างนอกจะขาดตกบกพร่องบ้าง มันโลกอนิจจัง มันเห็นอยู่ตลอดตั้งแต่เกิดมาโน้นแหละ จะว่ายยังไง ใครจะปฏิเสธกันได้อย่างไรโลกอนิจจัง ตัวเราเองก็ อนิจจัง เปลี่ยนสภาพมาเรื่อยแต่เด็กจนกระทั่งใหญ่โต ถึงขั้นตาย มันเปลี่ยนมาตลอด สิ่งภายนอกกับเราก็แบบเดียวกัน ไว้วางใจไม่ได้

เพราะฉะนั้นจึงสั่งสมคุณงามความดีเข้าสู่ใจ เพราะใจเป็นของไม่ตาย สำคัญตรงนี้นะ ใจไม่ตายคุณงามความดีเป็นเครื่องเสริมเข้า ๆ หนักเข้า ๆ ธรรมกับใจ ความดีทั้งหลายนี้เข้าสู่ใจเป็นอันเดียวกันแล้ว ทีนี้ปล่อยหมดโดยสิ้นเชิงไม่มีอะไรเหลือเลย ได้แก่เมืองพ้อ พระพุทธเจ้าพระอรหันต์ท่านพ้อจุดนี้ละ สร้างบารมีมาแทบเป็นแทบตาย รวมเข้ามา ๆ เวลามาเต็มแล้วก็เต็มที่หัวใจนะ เพราะใจไม่ตาย นี่ละท่านว่านิพพานเที่ยง คือใจดวงนี้ไม่ตาย เที่ยง ๆ ตลอด เวลาเมื่อกิเลสอยู่มันก็ไม่ตาย ตกนรกหมกไหม้ก็กับก็ กัลป์ยอมรับว่าทุกข์ ทุกข์ขนาดไหนยอมรับแต่ไม่ยอมฉิบหายคือใจดวงนี้ เวลาพ้นออกมา ๆ เพราะโลกสมมุติเป็นโลกอนิจจัง ถึงจะตกนรกตั้งกับตั้งกัลป์ก็มีเปลี่ยนแปลงและพ้นมาได้

ทีนี้เวลาเข้าถึงนิพพานซึ่งเป็นโลกวิมุตติ คือพ้นจากสมมุติทั้งหมดแล้วเรียกว่า เที่ยง ใจดวงนี้แหละเปลี่ยนเข้ามาในทางที่ดี ๆ เข้าถึงจุดสุดยอดได้แก่ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันแล้ว นิพพานเที่ยงคืออันนี้เอง ใจดวงนี้เองไม่มีคำว่าตาย ไม่มีคำว่าสูญ นี่ละนิพพานเที่ยงให้พากันจำเอานะ พากันตั้งใจประพฤติปฏิบัติ เรายังจะตายเท่าไรแทนที่จะมาเป็นห่วงตัวเอง เราบอกตรง ๆ เราบอกเราไม่มี จวนจะตายเท่าไรยังมองดูโลกมองไป ยังไงกัน ยังเร็ว ๆ ราว ๆ อยู่ สัมผัสเนื้อสัมผัสตลอดเวลา มีแต่กิเลสลากให้สัมผัสตลอดนะ มองดูคนทั้งคนแทบไม่เห็นคน เห็นแต่เรื่องกิเลสเต็มเนื้อเต็มตัว ธรรมเย็บ ๆ ยับ ๆ ก็จะไม่ค่อยมี บางแห่งไม่มีเลย มีดตื่อไปเลย บางแห่งก็มียับ ๆ เย็บ ๆ เป็นแสงเดือนแสงดาว บางแห่งก็สว่างไสว

นี่ละที่พระพุทธเจ้าทรงท้อพระทัย สัตว์โลกทั้งหลายตายกองกันอยู่ในวัฏจักรอันนี้ มองดูตรงไหนมีดตื่อ ๆ ไปหมดเลย ท้อพระทัยจะสอนยังไง มันมีแต่แบบหมดค่าหมดราคาไม่เป็นประโยชน์อะไรเลย แล้วมันหมดจริง ๆ เหนอ ส่องเข้าไปพิจารณาเข้าไปจริง ๆ มันมีแร่ธาตุต่าง ๆ อยู่ในนั้น นั่น เรายกตัวอย่าง เช่น ในพื้นดินในภูเขาโลกนี้มีอะไร มีเพชรมีพลอยอยู่ในนั้น ไม่มากก็มี นี่ละที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนสัตว์โลกด้วยความอุตสาหะพยายาม เพราะมันมีสิ่งที่จะให้ลากให้ชนขึ้นมา ให้ขุดให้ค้นออกมาเป็นประโยชน์ ผู้ที่มีอุปนิสัยปัจจัยมันมีอยู่ในกองมูตรกองคูด กองถึงส้วมถ่านนั้นละ ส้วมถ่านคือโลกธาตุ เมื่อเทียบกับธรรมแล้วเป็นอย่างนั้น ไม่ได้ประมาณ ธรรมไม่ได้ประมาณโลก เมื่อเทียบกันแล้วเหมือนส้วมเหมือนถ่าน เหมือนถังขยะ นั่นละท่านว่าธรรมเลิศ เลิศอย่างนั้น นี่ละที่โลกทั้งหลายกราบไหว้เพราะไม่มีอะไรเหมือนนั้นเลย

ที่นี้เวลาพระองค์พิจารณาดูนี้ก็เห็น นี้โอ อุปนิสัยของสัตว์ยังมีอยู่ ผู้มีมีอยู่สับสนกันอยู่ในกองมุตรกองคูด ในถึงขณะนี้ยังมี นั้น เห็นใหม่ละ ท่านพิจารณาแล้วว่า ภพพาภพเพ วิโลกาน์ ตอนปัจฉิมยาม ทรงเล็งญาณดูสัตว์โลกใครจะมีนิสัยปัจจัยยังงิ ครอบจะแนะนำสั่งสอนประเภทใดประเภทไหน พระองค์ทรงเล็งญาณดู นี้ละเรียกว่า ภพพาภพเพ วิโลกาน์ ทรงเล็งญาณดูสัตว์โลก ผู้ใดข้องในตาข่ายคือพระญาณของพระองค์ก็ทรงเทศนาว่าการไปโปรดคนนั้น ๆ นี้ละคือแร่ธาตุมันฝังอยู่ในนั้น ฝังอยู่ในโลกสกปรกนี้ละ ผู้ที่มีอุปนิสัยปัจจัยนั้นละ เรียกว่าแร่ธาตุ เช่น เพชรนิลจินดา ทองคำอะไรอยู่ในนั้น ไม่มีมากก็มี เมื่อเป็นอย่างนั้นก็ต้อเอา ชุคคั้นออกมามีน้อยก็ยังมี ดีกว่าภูเขาทั้งลูกเสียอีก เพชรพลอยเพียงเท่านี้แต่มีคุณค่ามากกว่าภูเขาทั้งลูก นี้สัตว์โลกทั้งหลายที่ก้องกันอยู่ที่นี่ พวกไม่มีคุณค่า ผู้มีคุณค่านี้เลิศกว่าเขา นั้น เข้าใจใหม่ จึงต้อไปหยิบยกเอาอันนี้ออกมาให้พากันเข้าใจนะ

วันนี้ก็พูดไปพูดมาเหนื่อยแล้วนะ ไม่พูดมากละ เอาละพอ

อ่านและฟังธรรมะหลวงตา วันต่อวัน ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th